

BIULETYN KOWIEŃSKI**W I L B I**

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr.

Wilno, dnia 16 czerwca 1933 r.

878.

T r e ś ć n u m e r u :**I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.**

Dział. Str.

1. Ankieta "Musy Vilnius" w sprawie sposobów wyzwolenia Wilna.-	I.	1.
2. Wnioski w sprawie walki o Wilno.-	"	"

**III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.****K r o n i k a .**

3. Nowe ustawy o obcokrajowcach.-	III.	"
4. Założenie nowego gimnazjum litewskiego.-	"	2.
5. Zamknięcie oddziału nauk ekonomicznych w uniwersytecie kowieńskim.-	"	"
6. Projekt zmniejszenia podatku ziemskiego.-	"	"
7. Dokoła ustawy o sądownictwie i adwokaturze.-	"	"
8. Ustawa uniwersytecka.-	"	"

**IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI
NARODOWYCH.****K r o n i k a .**

9. Projekt utworzenia gimnazjum litewskiego dla Żydów w Kłajpedzie.-	IV.	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Ankieta "Musy Vilnius" w sprawie sposobów wyzwolenia Wilna. Redakcja "Musy Viln." rozpisała ankietę w sprawie sposobów, które mogłyby Litwę doprowadzić do odzyskania Wilna. "M.V." Nr.15/16.30.V-10.VI.33 r. zamieszcza oświadczenie gen. Grigaliunasa-Głowackisa, który m.in. stwierdza:

Z historii wiadomem jest, iż to, co zostało orężem wydarte, może być przy pomocy oręża odzyskane. Wzmocnienie się wewnętrzne i uzbrojenie przyczyni się do ułatwienia rozwiązania kwestji wileńskiej. Litwa winna się uczyć u wrogów. Należy rozruszać społeczeństwo litewskie, by bardziej czynnie uczestniczyło ono w pracy wileńskiej. Gdy Polacy naprawią krzywdę, wyrządzoną Litwie w październiku 1920 r. i należycie za nią wynagrodzą, wówczas Litwini z Polakami będą mogli mówić, jak równi z równymi. Dopóki to nie nastąpi, nie można w żaden sposób łączyć się z sąsiadami, którzy gwałcą orężem podpisane przez się umowy.

Co się tyczy stosunków z Niemcami, to Litwa winna przestudjować politykę W. Księcia Lit. Witolda, zawarte tam wskazówki, na jakich warunkach można się łączyć z potężnymi sąsiadami oraz zawsze pamiętać o niemieckim Drang nach Osten i przyrodzonych właściwościach słowiańskich. Co się tyczy wreszcie związku państw bałtyckich, to nie ulega wątpliwości, że związek taki jest potrzebny. Niestety jednak państwa, które do związku tego winne należeć całkiem wyraźnie zaprzeczają interesom Litwy i łączą się z jej podstępny sąsiadem lub też pokryjono noszą się z zamiarami, przy pomocy których chcą Litwę wyzyskać. Trzeba więc, by państwa te stały się więcej szczerze, a społeczeństwo litewskie, zwłaszcza inteligencja i kobiety bardziej patryjotyczne.

Wnioski w sprawie walki o Wilno. "Musy Viln." Nr.15/VI z 30.V.-10.VI.33 r. Art.p.t. "W sprawie wniosków i przeszkód w walce o Wilno". Streszczenie:

Często się słyszy zdanie, iż w pracy nad wyzwoleniem Wilna uczyniono bardzo mało. Ludzie, którzy wyrażają podobne zdanie winni by pamiętać, iż czynienie zarzutów i wyciągania wniosków zawsze winno być dokładnie obmyślane. W pracy nad wyzwoleniem Wilna wszyscy Litwini są dziećmi jednego narodu, na których spoczywa obowiązek niesienia pomocy państwu, Związkowi Wyzw. Wilna, Związkowi Strzeleckiemu i innym organizacjom, które bez udziału społeczeństwa nie będą w stanie czegoś uczynić. To też wszystko, co się mówi w sprawie wyzwolenia Wilna, winno uprzednio być skontrolowane i przemyślane, a wnioski muszą być zawsze logiczne.

Nikt nie wątpi, iż w narodzie spoczywają wielkie siły, trzeba jednak te siły ruszyć z miejsca i pamiętać, że siła przynosi tylko wtedy korzyść, gdy kierowana jest rozumem, uczuciem sprawiedliwości i miłości.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ.

K r o n i k a .

Nowe ustawy o obcokrajowcach. Prasa kowieńska /z 12.VI.1933/: W "Wiadomościach Urzędowych" Nr.416 opublikowano dwie ustawy, dotyczące obcokrajowców. Jedna z nich, regulująca życie obcokrajowców w Litwie ustala, że obywatele państw obcych na przebywanie na terytorjum litewskim dłużej niż pozwala wiza, będą obowiązani zapatrywać się w zezwolenia, wydawane przez M-stwo Spraw Wewn. i podległe mu instytucje, zaś w Kraju Kłajpedzkim - przez Gubernatora. Zezwolenia będą wydawane na okres nie dłuższy niż 1 rok.

Wiza jednak ani zezwolenia na zamieszkanie nie będą uprawniały do zajmowania się rzemiosłem lub inną pracą zarobkową, gdy na to obcokrajowcy będą musieli wyjednywać specjalne zezwolenia wydane przez te same instytucje na okres czasu nieprzekraczający prawa zamieszkania.

Zezwolenia zarówno na zamieszkanie, jak i na pracę zarobkową będą obłożone podatkiem, którego wysokość ustali Gabinet Ministrów. Nieopłacenie podatku w ciągu 3 mies. po uzyskaniu zezwolenia będzie pociągało za sobą cofnięcie zezwolenia.

Na mocy uchwały ministra Spraw Wewn. lub podległych mu instytucyj, a w Kraju Kłajpedzkim - gubernatora, obcokrajowcy mogą być wydalenii z granic państwa.

Za wykroczenia przeciw ustawie, jak przedostanie się obcokrajowca przez granicę bez wizy, zamieszkiwanie w Litwie bez zezwolenia i t.p. oraz za pomoc okazaną innym w tych wypadkach przewidziana jest kara 1.000 lt. grzywny z zamianą na 2 miesiące aresztu.

Ustawa obowiązuje z dn. 1 lipca.

Według drugiej ogłoszonej ustawy, obcokrajowcy będą przyjmowani na stanowiska w instytucjach państwowych i samorządowych jedynie za zezwoleniem ministra Spraw Wewn., zaś w Kraju Kłajpedzkim - gubernatora.

Obcokrajowcy, przyjęci przed ogłoszeniem tej ustawy będą mogli pozostać na swych stanowiskach w ciągu 6 mies. od dnia jej ogłoszenia, poczem wypadnie im uzyskać zezwolenie, które będą wydawane wyłącznie w tych wypadkach, gdy dla ważnych przyczyn dane stanowiska nie mogą być obsadzone przez obywateli litewskich.

Gdy minister Spraw Wewn., a w Kraju Kłajpedzkim - gubernator uznają zajmowanie przez danego obcokrajowca stanowiska w instytucji państwowej lub samorządowej za sprzeczne z interesami państwa, zezwolenia będą mogły być odwoływane, poczem obcokrajowiec będzie obowiązany opuścić stanowisko w ciągu miesiąca od dnia odwołania. W razie spowodowania odwołania przez wykroczenie - obcokrajowiec będzie obowiązany ustąpić niezwłocznie.

Przepisy, dotyczące stosowania tych obu ustaw ogłosi Gabinet Ministrów.-

Z a ł o ż e n i e n o w e g o g i m n a z j u m l i t e w s k i e - g o w K o w n i e .Prasa kowieńska /12.VI.1933/:W prasie litewskiej od dawna słyhać było głosy, wypowiedające się za założeniem nowego gimnazjum litewskiego w Kownie. Obecnie projekt ten już jest zrealizowany. M-stwo Oświaty wydało zezwolenie na otwarcie nowego gimnazjum.-

Z a m k n i ę c i e o d d z i a ł u n a u k e k o n o m i c z - n y c h w u n i w e r s y t e c i e k o w i e Ń s k i m .Prasa kowieńska /z 12.VI.1933/:M-stwo Oświaty uchwaliło zamknąć od nowego roku akademickiego oddział ekonomiczny wydziału prawnego uniwersytetu W.W. Od dnia 15 września zostaje otwarta w Kłajpedzie akademja handlowa, która zastąpi zlikwidowany oddział uniwersytetu. Studentom, którzy obecnie studjują nauki ekonomiczne w Kownie, zostanie umożliwione zakończenie kursów tych w Kownie.-

P r o j e k t z m n i e j s z e n i a p o d a t k u z i e m s k i e - g o .Prasa kowieńska /z 12.VI.1933/:Odnosne instytucje litewskie opracowują projekt zmniejszenia podatku ziemskiego.-

D o k o ł a u s t a w y o s ą d o w n i c t w i e i a d w o k a - t u r z e ."Echo" Nr.157 /VI.1933/:Projekt ustawy o sądownictwie i adwokaturze według wszelkiego prawdopodobieństwa zostanie ogłoszony w czerwcu r.b., przyczem ustawa o adwokaturze nabierze mocy obowiązującej z chwilą jej ogłoszenia, zaś ustawa o sądownictwie z dn.1 stycznia 1934 r.lub nawet i później.-

U s t a w a u n i w e r s y t e c k a ."Echo" Nr.158 /VI.1933/:Wyłonniona przez senat uniwersytetu W.W. specjalna komisja opracowała tekst ustawy o uniwersytecie i przedłożyła go senatowi dla zatwierdzenia. W związku jednak z obiorem nowego rektora zatwierdzenie ustawy nastąpi prawdopodobnie dopiero w przyszłym roku akademickim.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

P r o j e k t u t w o r z e n i a g i m n a z j u m l i t e w - s k i e g o d l a Ż y d ó w w K ł a j p e d z i e .Prasa kowieńska /z 12.VI.1933/:Dotychczas większość Żydów kłajpedzkich posyłała swe dzieci do szkół niemieckich. Obecnie jednak w związku z antysemickimi wystąpieniami w Niemczech stanowisko Żydów kłajpedzkich uległo zasadniczej zmianie.

W kłajpedzkich kołach żydowskich omawiana jest poważnie kwestja założenia gimnazjum z litewskim językiem wykładowym. Z początkiem przyszłego roku szkolnego podobne gimnazjum rozpocznie pracę w Kownie.-

